22/02/2020

Διεθνές Συνέδριο για τον Άγιο Πολύκαρπο στη Σμύρνη

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Για πρώτη φορά από την Μικρασιατική καταστροφή του 1922 η Σμύρνη τιμά μεγαλοπρεπώς την μνήμη του Πολιούχου της Αγίου Πολυκάρπου. Ο εορτασμός, ο οποίος είναι τριήμερος, ξεκίνησε σήμερα το πρωί (21-2-2020) με Διεθνές Συνέδριο και θα ολοκληρωθεί την Κυριακή, κυριώνυμο ημέρα της μνήμης του Αγίου, με Αρχιερατικό Συλλείτουργο.
Το Διεθνές Συνέδριο, με εισηγήσεις Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, έχει θέμα: «Ο Άγιος Πολύκαρπος , Επίσκοπος Σμύρνης: Γραμματεία, Ιστορία και Τέχνη». Οργανώνεται, με πρωτοβουλία του Μητροπολίτη Σμύρνης Βαρθολομαίου, από τον Τομέα Εκκλησιαστικής Γραμματείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και τον Πνευματικό και Πολιτιστικό Σύλλογο Ρωμιών Σμύρνης.

Οι εργασίες του Συνεδρίου άνοιξαν με χαιρετισμό του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου, τον οποίο διάβασε ο Μητροπολίτης Σμύρνης. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης, αφού ανέφερε ότι η Εκκλησία «έχει διασώσει την αγιότητα ως άξονα της ζωής της» και ότι οι Μάρτυρες και οι Άγιοι «ενσάρκωναν την εσχατολογική

ταυτότητα της Εκκλησίας», επεσήμανε ότι «η Θεολογία του του μαρτυρίου» εκφράζεται και στο Μαρτύριον του Αγίου Πολυκάρπου , το οποίο κατέστη το «θεμέλιο της μαρτυριολογίας» και λειτούργησε ως «πρόγραμμα» στην ζωή της Εκκλησίας, σχετικά με την τιμή των Μαρτύρων και τον σεβασμό των σεπτών λειψάνων τους».
Ο Ιερομάρτυρας Πολύκαρπος, όπως είπε ο Οικουμενικός Πατριάρχης, υπήρξε «Αποστόλων ομιλητής» και «αποστολικός ανήρ». Επίσης, εξήρε τον αγώνα του κατά των αιρέσεων, «κηρύσσων μίαν και μόνην αλήθεια την υπό της Εκκλησίας παραδεδομένη». Καταλήγοντας ο Οικουμενικός Πατριάρχης στον χαιρετισμό του υπογράμμισε ότι «ορθώς ο Άγιος Πολύκαρπος εχαρακτηρίσθη ως η κατ΄ έξοχήν ορθόδοξος φυσιογνωμία στην Εκκλησία Μικράς Ασίας κατά το πρώτο ήμισυ του β΄αιώνα».

Ο Μητροπολίτης Βαρθολομαίος, (εκλέχτηκε το 2016), που είναι ο πρώτος Επίσκοπος της Σμύρνης μετά το 1922, χαρακτηρίζοντας τον εαυτό του «ταπεινό διάδοχο» του Αγίου Πολυκάρπου, ευχαρίστησε όσους βοήθησαν στην οργάνωση του Συνεδρίου και όσους συμμετέχουν σε αυτό. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εξέφρασε στους χορηγούς, Χρίστο και Μαρία Παπουτσή.
Η Γενική Πρόξενος της Ελλάδος στην Σμύρνη, Αργυρώ Παπούλια, η οποία έχει καταγωγή από την ιερή γη της Ιωνίας, είπε ότι περίπου δύο εκατομμύρια Έλληνες κατάγονται από τη γη της Μ. Ασίας. Χιλιάδες Έλληνες, ανέφερε, τα τελευταία χρόνια επισκέπτονται την Σμύρνη και τις γύρω περιοχές, «στηρίζοντας την παρουσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και την ιερή αποστολή του Μητροπολίτη Σμύρνης στη γη της Μ. Ασίας». Οι Έλληνες, είπε, «επισκέπτονται την περιοχή με σεβασμό στο παρελθόν, αλλά και το παρόν της περιοχής, μεταφέροντας «μήνυμα ειρηνικής συνεργασίας και αμοιβαίας προόδου στους πολίτες της σύγχρονης Σμύρνης». Χαιρετισμό απηύθυνε και ο πρόεδρος του Πνευματικού- Πολιτιστικού Συνδέσμου Ρωμιών Σμύρνης, Γιώργος Θεοδωρίδης.
Την εναρκτήρια ομιλία στο Συνέδριο έκανε ο καθηγητής της Θ.Σ. του Α.Π.Θ., Χρήστος Αραμπατζής, με θέμα: «Η σύγχρονη έρευνα για το πρόσωπο και το έργο του Αγίου Πολυκάρπου».

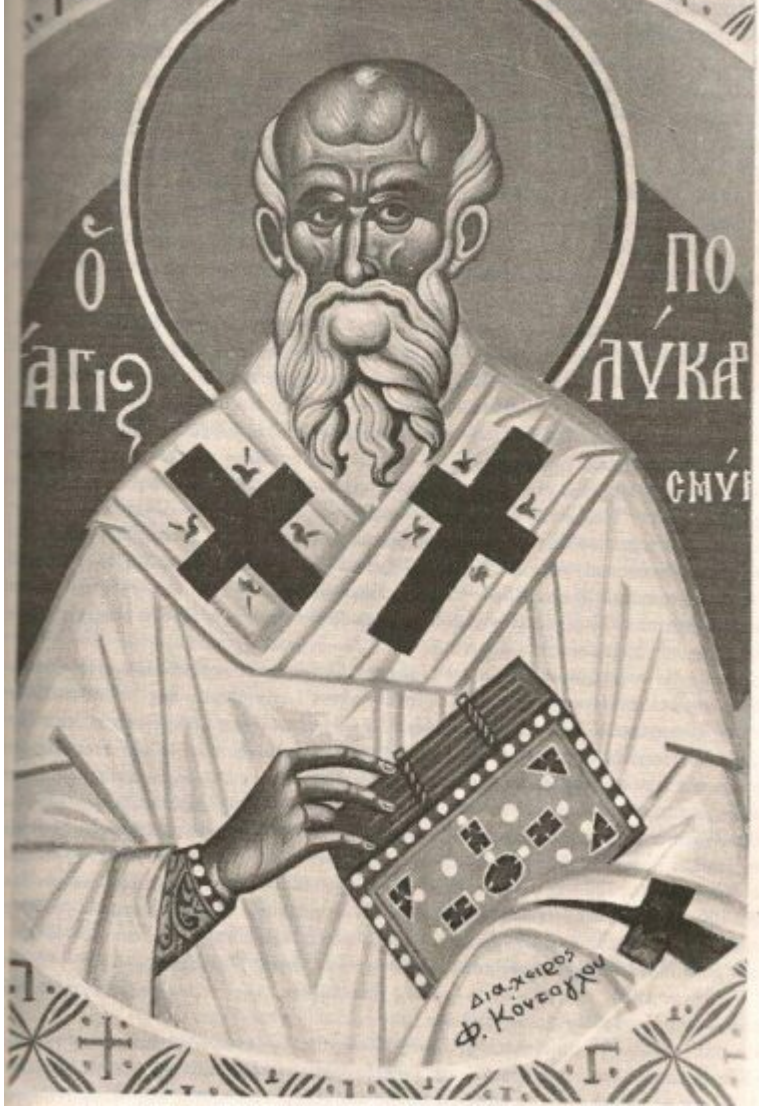
Ο ΠΟ
ΑΓΙΟΣ ΛΥΚΑ
ΣΜΥΡ
Διαχειρος
Φ. Κόντογλου

Ἱερώτατε Μητροπολῖτα Σμύρνης, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε Ἀσίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Βαρθολομαῖε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καί εἰρήνη παρά Θεοῦ.

Μετά χαρᾶς ἀνταποκρινόμενοι εἰς τό αἴτημα ὑμῶν, ἀποστέλλομεν τόν παρόντα Πατριαρχικόν χαιρετισμόν διά νά ἀναγνωσθῇ κατά τήν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνδιοργανουμένου ὑπό τοῦ Ρωμαίηκου Μορφωτικοῦ καί Πολιτιστικοῦ Συνδέσμου Σμύρνης καί τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου περί τοῦ Ἱερομάρτυρος Ἐπισκόπου Σμύρνης Πολυκάρπου, συγχαίροντες ὑμῖν, καί, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Προέδρου αὐτῆς, Ἐλλογιμωτάτου Καθηγητοῦ κ. Χρήστου Ἀραμπατζῆ, τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Συνεδρίου, διά τήν πρωτοβουλίαν καί τήν προετοιμασίαν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἔχει διασώσει τήν ἁγιότητα ὡς ἄξονα τῆς ζωῆς της καί, κατά τό προσφυῶς λεχθέν, «πορεύεται εἰς τήν ἱστορίαν μέ τά βήματα τῶν Ἁγίων». Ὡς ἀπεφάνθη ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη 2016), «ἡ «ἁγιότης εἶναι μετοχή τοῦ ἀνθρώπου εἰς τήν ἁγιότητα τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ "κοινωνίᾳ τῶν ἁγίων"». Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, «δέν νοεῖται ἁγιότης τοῦ ἀνθρώπου ἐκτός τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ "ὅ ἐστιν ἡ Ἐκκλησία" (Ἐφεσ. α', 23)» (Ἐγκύκλιος, §4).

Ἡ Ἐκκλησία, ἐξ ἀρχῆς ἑώρταζε μέ λαμπρότητα τήν μνήμην τῶν Μαρτύρων καί τῶν Ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ἐνεσάρκωναν τήν ἐσχατολογικήν ταυτότητα αὐτῆς, εἰκονίζοντες τήν δόξαν καί τήν ἐκπαγλον φωτοχυσίαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Εἰς τάς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καί εἰς τήν περιγραφήν τοῦ μαρτυρίου τοῦ Πρωτομάρτυρος Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, ἀναδεικνύεται σαφέστατα ὁ ἐσχατολογικός οὗτος προσανατολισμός τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς: «Ὑπάρχων δέ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τόν οὐρανόν, εἶδε δόξαν Θεοῦ καί Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καί εἶπεν ἰδού θεωρῶ τούς οὐρανούς ἀνεῳγμένους καί τόν υἱόν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν Θεοῦ ἑστῶτα» (Πράξ. Ζ', 55 – 56).

Αὐτή ἡ «θεολογία τοῦ μαρτυρίου» ἐκφράζεται καί εἰς τό Μαρτύριον τοῦ Πολυκάρπου, τό ὁποῖον κατέστη «τό θεμέλιο τῆς μαρτυρολογίας» καί ἐλειτούργησεν ὡς «πρόγραμμα» εἰς τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας, ἐν σχέσει πρός τήν τιμήν τῶν Μαρτύρων καί τόν σεβασμόν τῶν σεπτῶν λειψάνων των, τά ὁποῖα ἀπέβαινον τό κέντρον ἀναφορᾶς τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τῆς ἑκάστοτε τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος.

Ὁ Ἱερομάρτυς Πολύκαρπος Σμύρνης, εἰς τόν ὁποῖον εἶναι ἀφιερωμένον τό παρόν Συνέδριον, ὑπῆρξεν «Ἀποστόλων ὁμιλητής» καί «ἀποστολικός ἀνήρ». Κατεστάθη ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σμύρνης ὑπό Ἀποστόλων, ἐμαθήτευσε δέ μετά τοῦ Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου καί τοῦ Ἁγίου Βουκόλου, τόν ὁποῖον διεδέχθη εἰς τόν ἐπισκοπικόν θρόνον τῆς Σμύρνης, πλησίον τοῦ «Ἀποστόλου τῆς ἀγάπης» Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Διεξήγαγεν ἀγῶνα κατά τῶν αἱρέσεων, κηρύσσων τήν

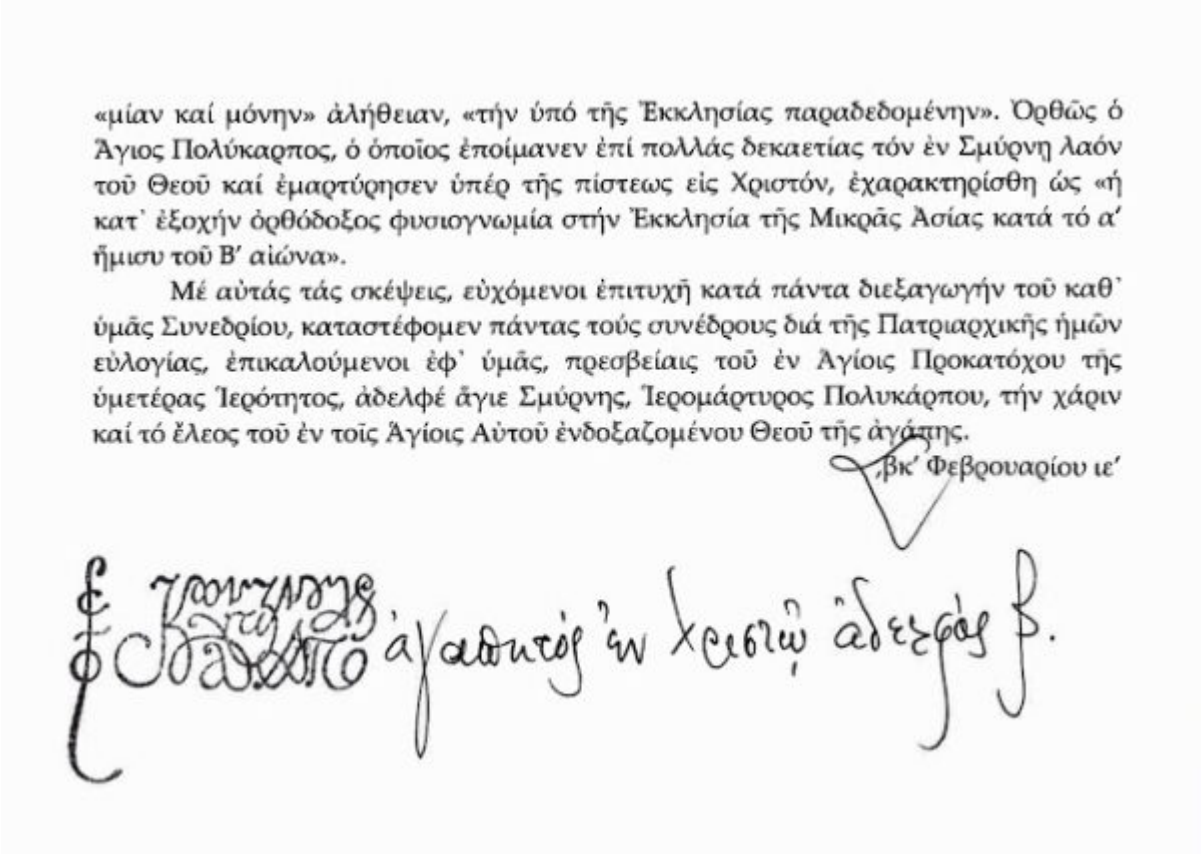

«μίαν καί μόνην» ἀλήθειαν, «τήν ὑπό τῆς Ἐκκλησίας παραδεδομένην». Ὀρθῶς ὁ Ἅγιος Πολύκαρπος, ὁ ὁποῖος ἐποίμανεν ἐπί πολλάς δεκαετίας τόν ἐν Σμύρνῃ λαόν τοῦ Θεοῦ καί ἐμαρτύρησεν ὑπέρ τῆς πίστεως εἰς Χριστόν, ἐχαρακτηρίσθη ὡς «ἡ κατ᾽ ἐξοχήν ὀρθόδοξος φυσιογνωμία στήν Ἐκκλησία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατά τό α΄ ἥμισυ τοῦ Β΄ αἰώνα».

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, εὐχόμενοι ἐπιτυχῆ κατά πάντα διεξαγωγήν τοῦ καθ᾽ ὑμᾶς Συνεδρίου, καταστέφομεν πάντας τούς συνέδρους διά τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν εὐλογίας, ἐπικαλούμενοι ἐφ᾽ ὑμᾶς, πρεσβείαις τοῦ ἐν Ἁγίοις Προκατόχου τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος, ἀδελφέ ἅγιε Σμύρνης, Ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου, τήν χάριν καί τό ἔλεος τοῦ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ ἐνδοξαζομένου Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

βκ΄ Φεβρουαρίου ιε΄

Ιδιαίτερη σημασία έχει για την σύγχρονη έρευνα η τάση να αναζητηθούν στα μαρτυρολογικά κείμενα και ιδιαίτερα στο Μαρτύριο Πολυκάρπου σημεία θεοφάνειας, είπε ο καθηγητής. Ο αυθεντικός διάδοχος των Αποστόλων, υπέδειξε ο καθηγητής Αραμπατζής, «δεν είναι αυτός που έχει την συνέχεια της χειροτονίας, αλλά αυτός που έχει την πίστη και τη ζωή των Αποστόλων».

Αύριο, Ψυχοσάββατο, μετά την λήξη των εργασιών του Συνεδρίου όλοι οι συμμετέχοντες σε αυτό θα μεταβούν στο Ορθόδοξο Κοιμητήριο Σμύρνης, όπου θα τελεστεί τρισάγιο.

Αργά το απόγευμα στον ναό του Αγίου Βουκόλου, ο οποίος, σύμφωνα με τον Μητροπολίτη Σμύρνης είναι αφιερωμένος και στο Άγιο Πολύκαρπο, θα τελεστεί Μέγας πανηγυρικός Εσπερινός από τον Μητροπολίτη, Νέας Σμύρνης Συμεών.

Την Κυριακή στην Θεία Λειτουργία θα προεξάρχει ο κ. Συμεών και θα συλλειτουργήσουν ο Μητροπολίτης Σμύρνης Βαρθολομαίος και ο Επίσκοπος Ευδοκιάδος Αμβρόσιος.

Γεώργιος Κ. Θεοδωρίδης

Είναι για μένα μεγάλη τιμή που μου δίνεται η ευκαιρία να απευθυνθώ σήμερα στους διακεκριμένους καλεσμένους και αγαπητούς φίλους, να αναφερθώ γενικότερα στην σύγχρονη Τουρκία, ειδικότερα στην αγαπημένη για όλους Σμύρνη.

Η Σμύρνη του σήμερα είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Τουρκίας, μετά την Πόλη και την Άγκυρα και ο σημαντικότερος εισαγωγικός και εξαγωγικός εμπορικός

λιμένας της Τουρκίας. Αριθμεί 4 εκατομμύρια κατοίκους, αποτελώντας ένα μεγάλο αστικό κέντρο και παράλληλα έναν όμορφο τουριστικό προορισμό.
Τα Πανεπιστήμια της Σμύρνης, προσφέρουν υψηλού επιπέδου εκπαίδευση και αποτελούν πόλο έλξης για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η Σμύρνη είναι μια πόλη που ξεπερνά τα απωθημένα και τον εθνικιστικό θυμό του παρελθόντος και στοχεύει ξανά στην συνύπαρξη, εντός του ευρωπαϊκού γίγνεσθαι, των εθνοτήτων και των θρησκειών που την στολίζουν και τείνουν να αναβιώσουν τον παλαιό κοσμοπολιτισμό της. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε πως η Σμύρνη ήταν και εξακολουθεί να είναι, το κατεξοχήν πρόσωπο της Τουρκίας προς την Ευρώπη και βρίσκεται πιο κοντά από κάθε άλλη πόλη της χώρας κοντά στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.
Σε αυτό το σημείο θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ και στην Ορθόδοξη Κοινότητα της Σμύρνης που αν και μικρή σε αριθμούς σήμερα προσπαθεί με όλα τα μέσα που διαθέτει να προάγει την ιστορία της και τον πολιτισμό.
Η σύνθεσή της αποτελείται από λιγοστούς παλιούς κατοίκους ελληνικής καταγωγής, το προσωπικό του Ελληνικού Προξενείου και τους Έλληνες αξιωματικούς του στρατηγείου του ΝΑΤΟ με τις οικογένειές τους. Αυτοί αποτελούν ουσιαστικά και τον πυρήνα αυτού που μπορούμε να ονομάσουμε «Ελληνισμός της Σμύρνης». Κοντά σε αυτούς, έχουν προστεθεί τα τελευταία κυρίως χρόνια και κάποιοι Έλληνες που ήρθαν στην Σμύρνη από την Ελλάδα για επαγγελματικούς λόγους, σπουδάζουν, άνοιξαν επιχειρήσεις, διδάσκουν στα πανεπιστήμια και συχνά έχουν σύζυγο από την Σμύρνη. Αυτοί είναι μερικοί δεκάδες ακόμα. Βεβαίως γύρω από αυτούς μπορεί να προσθέσει κανείς και μερικές εκατοντάδες άτομα που είναι ορθόδοξοι από άλλες χώρες, κυρίως από την πρώην Σοβιετική Ένωση και την ανατολική Ευρώπη, που βρίσκονται για διάφορους λόγους και αυτοί στην Σμύρνη. Ανάμεσά τους Ρώσοι, Γεωργιανοί, Βούλγαροι, Ουκρανοί, Μολδαβοί κ.α., που όλοι συσπειρώνονται γύρω από την πυρηνική ελληνική κοινότητα η οποία διαχειρίζεται και λειτουργεί τις ορθόδοξες εκκλησίες της Σμύρνης.

Μετά από τις συντονισμένες ενέργειες, το τουρκικό κράτος επέτρεψε την ανακαίνιση του ναού του Αγίου Βουκόλου, του μοναδικού ναού που διασώθηκε, ενός από τους δύο ελληνορθόδοξους ναούς που δεν καταστράφηκαν ολοσχερώς στην Σμύρνη. Είναι άξιο να τονιστεί ότι ο ίδιος ο μητροπολιτικός Δήμος της Σμύρνης χρηματοδότησε το έργο. Ο ναός του Αγίου Βουκόλου, χρησιμοποιήθηκε αρχικά ως πολιτιστικό κέντρο, αλλά από το 2014 αποδόθηκε και για την τέλεση ορθοδόξων τελετουργιών. Βεβαίως ο ναός δεν είναι στην ιδιοκτησία της κοινότητας ούτε και της έχει παραχωρηθεί ελεύθερα για χρήση, όποτε ωστόσο ζητήθηκε από τις τουρκικές αρχές η παραχώρηση του ναού για να χρησιμοποιηθεί για την τέλεση ακολουθιών δόθηκε ευχαρίστως.

Με αυτές τις αναφορές στη σύγχρονη Σμύρνη και στην Ορθόδοξη Κοινότητας Σμύρνης, θα ήθελα να χαιρετίσω το Συνέδριο αυτό που έχει την ιδιαίτερη τιμή να συνδιοργανώνει ο Ρωμαίικος Μορφωτικός και Πολιτιστικός Σύνδεσμος Σμύρνης με την Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και συγκεκριμένα με τον Τομέα Εκκλησιαστικής Ιστορίας, Χριστιανικής Γραμματείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης. Ιδιαίτερες ευχαριστίες επιθυμώ να υποβάλω στον Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας, Μητροπολίτη Σμύρνης κ. Βαρθολομαίο, ο οποίος είχε την έμπνευση και την σύλληψη της πραγματοποιήσεως του Συνεδρίου αυτού. Ιδιαιτέρως ευχαριστώ τον Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής Ελλογιμώτατο κ. Χρήστο Αραμπατζή, Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, ο οποίος έχει την κυρία ευθύνη και τον συντονισμό του Συνεδρίου αυτού, μαζί με τους συνεργάτες του, όπως και στους χορηγούς μας το Ίδρυμα Χρήστου και Μαρίας Παπουτσή, ως και τον Πανοσιολογιώτατον Αρχιμανδρίτην π. Μακάριον Νιάκαρον για την σχετική μέριμνα και συμβολή του.

Θα ήθελα ωστόσο να ολοκληρώσω την ομιλία μου, δίνοντας έναν τόνο λυρικό, που ανταποκρίνεται στις βαθύτερες σκέψεις που φωλιάζουν στο πίσω μέρος του μυαλού και συνομιλούν με την καρδιά μας.

Πρόκειται για ένα απόσπασμα από το ποίημα «Νοσταλγία της Σμύρνης» του ποιητή Τζεϊχούν Ατούφ Κανσού (1919-1978).– Ceyhun Atuf Kansu (1919-1978) İzmir özlemi

Είναι μια οχλοβοή αυτή, που φτάνει από μακριά,
που μου φέρνει χαιρετίσματα απ’ τις θάλασσες,
καθώς τα σύννεφα κάτασπρα περνούν από πάνω μου,
αλαργεύω σ΄ εκείνο τον πάμπλουτο τόπο.
Τα βουνά καπνισμένα προσκαλούν κάθε ψυχή,
ένας πρωινός άνεμος φυσάει ακατάπαυστα προς το Αιγαίο,
εκείνη η μεγάλη θάλασσα, η λίμνη των ηρώων
ταξιδεύει στη σκέψη μου, που όλο εκεί τριγυρίζει.

Πηγή: **fanarion.blogspot.com**

ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ,
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Α.Π.Θ.
&
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΡΩΜΙΩΝ ΣΜΥΡΝΗΣ

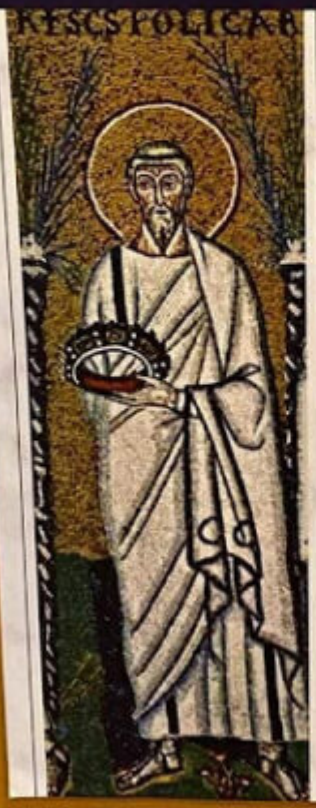

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΜΥΡΝΗ
21 - 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2020

ΑΓΙΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Γραμματεία - Ιστορία - Τέχνη

υπό την αιγίδα του
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ Δ΄